

חובת מינוי מבקר פנימי בעמותות:

החל מחודש פברואר 2015 תידרש כל עמותה בעלת מחזור מעל 10 מיליון ₪ למנות מבקר פנימי.

ביולי 2014 אושר בכנסת תיקון 14 לחוק העמותות ותיקון 25 לחוק החברות המחזקים את גופי הביקורת בעמותות וחל"צים ומאפשרים מעקב טוב יותר על פעילות העמותות והחל"צים וניהולם באופן תקין.

תמצית התיקון:

בהתאם לתיקון תידרש כל עמותה שמחזורה עולה על 10 מיליון ₪, בהסכמת וועדת הביקורת, למנות מבקר פנימי, לאשר את תכנית העבודה שלו, לתת לו את המידע הרלוונטי, לבדוק האם נמצאים ברשותו האמצעים השונים לביצוע עבודתו ועוד.

מבקר הפנים כפוף לוועדת הביקורת בתחום המקצועי ולוועד המנהל בתחום המנהלי כאשר בסמכותה של וועדת הביקורת להציע למבקר הפנים לכלול הוראות ספציפיות לבדיקה ולסייע כנדרש.

בנוסף, מרחיב התיקון הנוכחי את סמכויות וועדת הביקורת מבדיקה כוללנית וקלילה לבדיקה פרטנית ומעמיקה, בין היתר על וועדת הביקורת לבחון מקרים מהותיים ולקיים דיונים לכל מקרה חריג שהוגדר כמהותי.

כמו"כ בסמכות וועדת הביקורת לבדוק את היקף עבודתו של ר"ח ולהתאים את שכרו לפעילותו וכן לטפל בתלונות של עובדי העמותה ולהגן על עובדים שהתלוננו כאמור.

התיקון דן גם בהרחבת סמכויות הפיקוח של הרשם ע"י מפקחים מטעמו ובאמצעות בודקים חיצוניים מטעמו והרחבת סמכויות החקירה של הרשם.

עיקרי ההנחיות החדשות:

פרק א' – הגבלות על המבקר, כישוריו, מי ממנה אותו והפסקת פעולתו

1. מי יכול להתמנות כמבקר פנים? (תנאים מצטברים)
 - 1.1. תושב ישראל
 - 1.2. לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון
 - 1.3. בעל תואר אקדמי או עו"ד או ר"ח
 - 1.4. רכש ניסיון של שנתיים בעבודת ביקורת או השתתף בהשתלמות מקצועית מתאימה (יש השתלמויות המאורגנות ע"י לשכת המבקרים הפנימיים).
2. המבקר אינו יכול להיות בנוסף להיותו מבקר פנים גם חבר וועדת הביקורת או גוף מבקר הממלא את מקומה של וועדת הביקורת או רואה החשבון של הגוף.
3. מבקר פנימי לא ימלא בגוף המבוקר תפקיד נוסף, מלבד ממונה על תלונות הצבור או תלונות עובדים.
4. מבקר פנימי לא ימלא תפקיד בגוף אחר העלול לגרום לניגוד עניינים (למשל תפקיד בעמותה קשורה במקרים מסוימים).
5. המבקר ימונה ע"י הוועד, בהסכמת וועדת הביקורת. אם אין הסכמה המבקר ימונה ע"י האסיפה הכללית.
6. המבקר הפנימי לא יפוטל אלא בהחלטת הוועד (בישיבה שבה נכחו רוב חבריו) ובהסכמת וועדת הביקורת.

פרק ב' – מי חייב למנות מבקר פנים

1. עמותה שמחזורה מעל 10 מיליון ש"ח בשנה. "מחזור" – סכום התקבולים השנתי, מכל מקור שהוא, שהתקבלו בממוצע בשלוש שנות הכספים שחלפו, ואם טרם חלפו שלוש שנות כספים מהקמת גוף – סכום התקבולים כאמור שהתקבלו בממוצע לשנה בשנות הכספים שחלפו מאז הקמתה.
עמותה האמורה לקבל סכום חד פעמי העלול להכניס אותה לחובה זו נקראת להתייעץ עם רואה החשבון שלה.
2. חל"צ שמחזרו כאמור חייב במבקר פנים מזה כמה שנים.

פרק ג' – צורת עבודתו של מבקר הפנים והיקפה

1. המבקר יגיש לוועד, לאישורו, הצעת תכנית עבודה שנתית או תקופתית, לאחר שוועדת הביקורת בחנה אותה.
2. יודגש כי לא נקבע בחוק היקף עבודת מבקר הפנים. ההיקף אמור להיות סביר בהתאם לגודל המוסד ומורכבות פעולותיו.
3. המבקר יגיש דוח על ממצאיו לוועד ולוועדת הביקורת.
4. המבקר (או עוזריו, וכן להלן בפרק זה) רשאי לדרוש ולקבל כל מידע שברשות הגוף או עובדיו. במידע חסוי על פי חוק ינהגו לפי החוק. המבקר חייב בסודיות.
5. למבקר תהיה גישה לכל מאגרי המידע של הגוף.
6. המבקר יהיה רשאי להיכנס לכל נכס של הגוף.
7. הוועד או וועדת ביקורת רשאים להטיל על המבקר ביקורת מיוחדת (מלבד התכנית השנתית). ממצאיה יוגשו למזמין הביקורת.

פרק ד' – משוב בין גופי הביקורת

1. המבקר יידע אודות ישיבות וועדת ביקורת ויהא רשאי להשתתף בהן.
2. המבקר רשאי לבקש כינוס וועדת ביקורת וזו תכונס אם בקשתו סבירה.
3. רואה החשבון יידע אודות ישיבת וועדת ביקורת הנוגעת לדוחות הכספיים ויהא רשאי להשתתף בה.
4. חשוב לשים לב לכפיפות המשותפת [שלא נתחמה בבירור] של המבקר לוועד ולוועדת הביקורת (ראה בחוזר זה א/5, א/6, ג/1 ו ג/7)

סיכום:

תיקון 25 משפיע על ניהולן של העמותות והחל"צים, הוא כולל כללים חדשים באשר לסמכויות הגופים המבקרים בעמותה ומרחיב באופן משמעותי את סמכויות הפיקוח והביקורת של עמותות וחל"צים. החידוש העיקרי בתיקון הוא חובת מינוי מבקר פנים בעמותות בעלות מחזור מעל 10 מיליון ₪.

לייעוץ נוסף ניתן לפנות למשרדינו ואנו נשמח לסייע בכל נושא.